

Homosexualitet och kristen tro

T R O O C H L I V S S T I L

vägledning i det kristna livet

Homosexualitet och kristen tro

Bibelcitaten är hämtade från *Bibel 2000*
Copyright Svenska Bibelsällskapet

© Författarna, Pingst och Bokförlaget Libris
OMSLAG OCH FORMGIVNING Maria Mannberg
OMSLAGSBILD Gorilla/NORDICPHOTOS
TRYCK Svenska Tryckcentralen, Avesta 2005
ISBN 91-7195-801-0

Homosexualitet och kristen tro

HAR KRISTEN TRO något att säga om homosexualitet? Har den något att säga till den homosexuelle? Hur ska den kristna församlingen undervisa om dessa frågor? Hur ska kristna individer och gemenskaper möta människor som brottas med frågor om sexuell identitet och livsstil? Går det att förena medmänsklig barmhärtighet och trohet mot den kristna trons källor?

Bibeln innehåller endast en handfull tex-

ter som berör homosexualitet. Ändå har det blivit en viktig fråga för den kristna församlingen att ta ställning till. Massmedia ger frågorna stor uppmärksamhet. Den svenska lagstiftningen kring äktenskap, adoption och insemination förändras steg för steg. Men framför allt är frågan viktig därför att enskilda människor berörs så djupt av den. För den som själv brottas med en sexuell dragning till det egna könet, eller i sin närhet har människor med en homosexuell läggning, är frågan mer än ett teoretiskt dilemma. För dem, och för oss alla, är en seriös bearbetning av frågeställningarna nödvändig.

Samtidigt ska vi vara medvetna om de svårigheter som finns i kommunikationen. Här möts vitt skilda språk och perspektiv. Vi närmar oss frågan utifrån olika utgångspunkter. Några frågar sig vad Bibeln säger om homosexualitet, för andra är diskriminerings-

perspektivet det dominerande. För några är det främst en fråga om medmänsklig empati, för andra är homosexualitet ett exempel på kulturellt förfall.

I sökandet efter en teologisk hållning i frågan om homosexualitet märker vi snart att den är komplex. Vårt ställningstagande till frågorna beror på den tros- och livstolkning som formas av flera pusselbitar. Det handlar alltså inte bara om att ta ställning i en enskild fråga, utan om att söka en helhetssyn, en genomtänkt teologisk hållning på en rad olika områden.

En teologisk helhetssyn

Bibelsyn

Till en början ger frågan oss anledning att tänka igenom vår bibelsyn. Att vi som

kristna kommer till olika slutsatser i etiska frågor kan handla om olika tolkningar av bibeltexten. Men inte så sällan bottenar det i skilda förhållningssätt ifråga om Bibelns auktoritet. Är det viktigt och avgörande vad bibelordet säger? Är Bibeln och dess ord en auktoritet för livsstilen? Bör den utgöra normen för våra livsval?

En av pingströrelsens första frontlinjer gällde den liberala bibelsynen. Här formades en teologisk hållning som tog spjörn mot den moderna rationalismens utmaning av den kristna tron. I dag kommer utmaningen från ett annat håll.¹ Rationalismen är inte lika förhärskande, istället påverkas många av den så kallade postmodernismens tankegångar. Den har en öppnare världsbild, men vill dock inte veta av någon absolut sanning. Sanningen är personlig och subjektiv. Också många kristna litar till den egna känslan som moraliskt rät-

tesnöre: Så kan det väl inte vara? Det här är väl riktigt, det känns ju så rätt!

Kristen tro gör anspråk på att vara en uppenbarelsetro: Vi skulle inte veta något om Gud om han inte valt att uppenbara sig, att dra undan slöjan och visa sig. Gud har uppenbarat sig i historien, han har utvalt ett folk för vilket han avslöjat sin karaktär. Gud har sänt sin son som har ”förklarat honom för oss”.² Han har uppenbarat sig i och genom sitt ord. I Bibeln kan vi få veta Guds vilja och genom dess vägledning lära oss att leva efter den.³

Denna traditionella kristna syn på Bibeln och uppenbarelsen utmanas i dag av röster som hävdar människan och hennes erfarenhet som överordnad Skriften. Den kristna församlingen behöver på nytt bearbeta sin syn på Bibeln som Guds ord.

Om Bibeln betraktas som ledstjärna för

tron och livet får det återverkningar på livets alla områden, även vår syn på sexualiteten.

Gudsbild

En annan avgörande fråga som problematiken kring homosexualitet aktualiserar är vår gudsbild. Den systematiska teologin talar ibland om tre olika vrångbilder av Gud: *Ödesguden*, det vill säga Gud som alltings orsak, *Vredesguden* som renodlar bilden av Guds vrede mot det onda, och *Menlöshetsguden* eller den urholkade kärlekens Gud.⁴ Alla dessa vrångbilder kan slå igenom i synen på homosexualiteten. Tydligast är kanske det urholkade kärleksbegreppet. Denna hållning ställs på sin spets när syndens allvar förringas genom att Gud framställs som den vars uppgift endast är att förlåta. Postmoderna företrädare menar att vi själva väljer våra gudsbilder. Människan skapar sin egen gud.

Det är nödvändigt att ta ställning till om kristen gudstro endast är en förlängning av vårt eget önsketänkande eller om den är ett äkta möte med en levande och personlig Gud. Vi behöver reflektera över om Gud har skapat människan till sin avbild eller tvärtom. Moses lag innehöll ett starkt bildförbud. Inte därför att Gud var motståndare till konsten, utan därför att varje bild av Gud var en förvanskning. Gud vill själv fylla gudsbilden med innehåll. Bibeln har en sammanhållen gudsbild. Gud är radikalt fördömande mot ondskan och orättfärdigheten i världen, men han är själv den som utger sin Son för att frälsa världen.⁵ Johannesevangeliet säger att Jesus var fylld av nåd *och* sanning.⁶

Människosyn

Synen på homosexualitet skiljer sig också beroende på hur vi ser på människan. Är

skapelsen sådan som Gud tänkt sig den? Är varje mänsklig egenskap eller böjelse ett utslag av Guds skaparvilja?

Många hävdar att en homosexuell läggning är skapad av Gud och därför måste bejakas. Andra driver tesen att homosexualitet måste vara självvald, annars skulle det skapa problem med gudsbilden.

Traditionell kristen människosyn hävdar två sanningar om människan. Först och viktigast att hon är skapad till Guds avbild. Det är människans djupaste identitet. Den skänker det mänskliga livet dess helighet och okränkbarhet och ger varje enskild människa hennes oskattbara värde. Den andra sanningen om människan är att det sedan syndafallet finns en skada i skapelsen och i människan.

Människan är på samma gång skapad till Guds likhet *och* märkt av syndens trasighet.

Denna brustenhet slår igenom på många av livets områden, ingen av oss är omärkt av den. Det är just för att syndens skada finns i skapelsen som Kristi försoningsverk var nödvändigt. Frälsningens mål är att hela människan från syndens skada och göra henne lik Kristus, den sanna människan. Till dess måste vår människosyn vara realistisk. Vi måste även räkna med den skada som synden orsakat i människan. Teologin behöver grundas på ett frälsningshistoriskt perspektiv. Den behöver både ha en stor plats för skapelsens verklighet, men också göra rättvisa åt ”den stora skadan” och dramat i frälsningshistorien.

Eskatologi

Även vår syn på framtiden, vår eskatologiska förväntan, påverkar synen på homosexualitet. Inte så mycket i fråga om detaljer i bibeltolkningen, utan i vår grundläggande

tro på vad vi kan förvänta oss här och nu. Här kan man möta en liknande attityd i skilda teologiska läger, även om den tar sig helt olika uttryck. Bland dem som bejakar homosexuell utlevnad finns ofta en tendens att jämställa personlig tillfredsställelse med sexuell tillfredsställelse. Inte kan väl Gud neka mig detta? I motsatt läger finns ofta en förväntan om att ett gudomligt ingripande alltid, och helst omedelbart, ska förändra den homosexuelles läggning till heterosexualitet. Båda grupperna vill lite tillspetsat få ”himmelriket här och nu”.

När Nya testamentet talar om Guds rike undervisar det både om Guds ingripande här och nu – och om det som ännu återstår. Hebreerbrevets författare säger att ”ännu ser vi inte att allt har lagts under honom.”⁷ Och Paulus säger i Romarbrevet: ”I hoppet är vi räddade – ett hopp som man ser upp-

fyllt är inte något hopp, vem hoppas på det han redan ser? Men om vi hoppas på det vi inte ser, då väntar vi uthålligt.”⁸

Kristen tro ger stort utrymme för undret, för att Gud helt kan förvandla en människas livssituation. Men tron vet också att först i Kristi tillkommelse är hela skapelsen återupprättad och allt fulländat. Vår livssituation beskrivs ibland i formuleringen ”att leva i spänningen mellan redan nu och ännu inte”.

Världsbild

Avgörande för vilken hållning vi har till homosexualiteten är också vad som utgör centrum i vårt personliga universum. När Copernicus och Galilei på 1500- och 1600-talen hävdade att jorden rörde sig runt solen och inte tvärtom förändrades hela världsbilden. Centrum och periferi bytte plats. Även i överförd mening kan vi ha olika världsbild.

Vi som lever i västerlandet på 2000-talet placerar gärna oss själva i centrum. Vi frågar oss vad som passar oss bäst, vad som ger oss högsta möjliga tillfredsställelse.

Den nytestamentliga bekännelsen av Jesus som Herre innebär ett byte av världsbild. Den omvända människans huvudfråga blir inte vad som ger henne störst utbyte, utan vad Jesus vill med hennes liv. Gud, och inte jag själv, blir centrum i den kristnes världsbild. Utifrån denna förändrade grundsyn har kristna i alla tider valt en mer obekvämlig väg. Med Guds vilja för ögonen har de avstått från den omedelbara behovstillfredsställelsen.⁹ Vår världsbild påverkar vår attityd till sexualitet och homosexualitet.

Vad säger Bibeln?

Vad säger då Bibeln om homosexualitet och homosexuella handlingar? En enkel genomgång visar att det endast är ett fåtal ställen som direkt behandlar ämnesområdet. I Gamla testamentet finns Moseböckernas kortfattade fördömelse av homosexuella handlingar.¹⁰ Här finns också berättelsen om Sodom och Gomorra. Homosexuella handlingar, men också sexuellt våld och gruppvåldtäkter, förekom i dessa städer.¹¹ Gamla testamentet berör alltså bara vid enstaka tillfällen homosexuella handlingar, men de texter som gör det är entydigt fördömande. Detta fick till följd att judendomen på till exempel Paulus tid tog starkt avstånd från homosexuella förhållanden i motsats till delar av den grekiska och romerska kulturen.

I Nya testamentet finns tre texter som direkt beskriver homosexuella handlingar. Vi

ska redogöra för två av dem.¹² Men innan dess ska vi sätta in dessa texter i ett vidare sammanhang, genom att se hur Bibeln i skapelseberättelsen ser på sexualiteten som helhet.

Guds ursprungliga tanke, 1 Mos 1:27, 2:18–24

Första Moseboken beskriver hur Gud skapade människan till sin avbild, till man och kvinna. Uppdelningen i manligt och kvinnligt är alltså en del av Guds ursprungliga skapelse och föregår fallet. Detsamma gäller uppmaningen att fortplanta sig och uppfylla jorden. Den heterosexuella gemenskapen tillhör Guds ursprungliga tanke med människan. Det finns två aspekter som skapelseberättelsen förknippar med sexualiteten och som endast den heterosexuella föreningen möjliggör.

Komplement

Det är det manliga och det kvinnliga som tillsammans utgör Guds avbild.¹³ Människan beskrivs som ensam, tills både man och kvinna är skapade. De är båda skapade av samma material, ”ben av mina ben och kött av mitt kött”.¹⁴ Mannen och kvinnan är tillräckligt lika för att ge förutsättningar för identifikation och enhet och tillräckligt olika för att komplettera varandra. Det är i detta sammanhang som den i Nya testamentet ofta citerade versen ursprungligen återfinns: ”Det är därför en man lämnar sin far och mor för att leva med sin hustru, och de blir ett.”¹⁵ Det är i den ömsesidiga, livslångt ansvarstagande gemenskapen mellan man och kvinna som Bibeln placerar föreningen till ett, det vill säga den sexuella gemenskapen. Endast där finns den komplettering som den sexuella föreningen är tänkt att il-

lustrera.

Fruktsamhet

Den andra aspekten är fortplantningen, ”var fruktsamma och föröka er.”¹⁶ Fortplantningen är inte det enda motivet för den sexuella föreningen, men en avgörande aspekt av den. Föreningen till ett åskådliggörs på tydligast möjliga sätt när en ny generation blir frukten av föreningen. I det av Gud tänkta sammanhanget blir den sexuella föreningen en återförening av man och kvinna, den möjliggör ett medskapande med Gud i att föda nya generationer och blir därmed också en lovprisning till Skaparen.

Den sexualitet som helt och hållet separeras från detta sammanhang blir däremot en profanering av Guds ursprungliga tanke.¹⁷ Detta verkar vara bakgrunden till att Bibeln ser de homosexuella handlingarna som en förvrängning av Guds avsikt.

Som en följd av skadan, Rom 1:18-28

Romarbrevet 1:18–28 är den bibeltext som mest utförligt och systematiskt behandlar homosexualiteten. Det är också den enda text där kvinnlig homosexualitet omnämns. Romarbrevets stora ärende är att beskriva evangeliet som Guds väg att rättfärdiggöra människan. ”Jag skäms inte för evangeliet. Det är en Guds kraft som räddar var och en som tror, juden främst men också greken. I evangeliet uppenbaras nämligen en rättfärdighet från Gud, genom tro till tro, som det står skrivet: Den rättfärdige skall leva genom tron.”¹⁸ Som en bakgrund till behovet av Guds frälsningshandling beskrivs mänsklighetens fall och uppror mot Gud. Det är i detta sammanhang som Paulus kommer in på homosexuellt umgänge.

Ett nyckelord i hela sammanhanget är uttrycket ”bytte ut”. Det används tre gånger. I vers 23 sägs att människorna ”*bytte ut* den oförgänglige Gudens härlighet mot bilder av förgängliga människor, av fåglar, fyrfotadjur och kräldjur”. I vers 25 att ”de *bytte ut* Guds sanning mot lögnen; de dyrkade och tjäna- de det skapade i stället för skaparen”. Och i vers 26 och 27 att ”kvinnorna *bytte ut* det naturliga umgänget mot ett onaturligt, lika- så övergav männen det naturliga umgänget med kvinnorna och upptändes av begär till varandra, så att män bedrev otukt med män.” Paulus beskriver alltså övergripande människans uppror, hennes orättfärdighet och därmed behov av Guds rättfärdighet. För Paulus är homosexualitet ett avgörande och illustrerande tecken på denna orättfärdighet. Homosexuellt begär och homosexu- ella handlingar är en följd av att människan

har vänt Gud ryggen, en följd av syndafallet, ett symptom på människans uppror.

Människan har känt Gud, men inte ärat och tillbett honom som Gud. Hon har bytt ut Gudstillbedjan mot avgudadyrkan. Som en följd av detta har hon också bytt ut ett naturligt, heterosexuellt umgänge mot ett onaturligt, homosexuellt. Guds straff består i att han låter människan löpa linan ut och fullfölja sina begär, sig själv till förnedring. Vi kan dra några slutsatser av Paulus resone- mang.

Homosexualitet är en följd av syndafallet

Paulus sätter in frågan om homosexuella handlingar i ett frälsningshistoriskt perspektiv. Han talar om skapelsen och mänsklighe- ten. Han beskriver människosläktets historia, inte den enskilda människans. Att homo- sexualitet finns i mänskligheten illustrerar att

människorna vänt Gud ryggen. Paulus visar alltså att homosexualitet inte tillhör Guds ursprungliga tanke med skapelsen utan han ser den som en följd av syndafallet, en del av skadan.

Vi lever alla med följderna av fallet

Syndafallets skada drabbar hela mänskligheten, vi lever alla med följderna av den. I Romarbrevet förklarar Paulus varför orättfärdigheten finns i världen och varför Guds frälsningsväg är nödvändig. Det innebär att vi hamnar fel om vi tolkar Romarbrevet 1 på ett individuellt sätt. Genom Adam har människorna vänt Gud ryggen, synden har fått ett insteg och syndens makt etablerats. Men det betyder inte med självklarhet att den enskilde individen valt en homosexuell läggning. Det betyder naturligtvis inte heller att den enskilde som dras till personer av

sitt eget kön är en större syndare än någon annan, lika lite som den är det som drabbats av syndafallets skada i form av till exempel sjukdom.

Det innebär också att texter inte ger stöd för tanken att Paulus endast fördömer homosexuella handlingar utförda av den som egentligen är heterosexuell, men som har ”bytt ut” sin sexualitet. De som tolkar texten så menar att avståndstagandet inte skulle gälla ”genuint homosexuella”. En sådan individualistisk tolkning bortser från textens sammanhang. På Paulus tid tänkte man sig överhuvudtaget inte homosexualitet som en identitet, det är ett modernt tänkande. Paulus ser allt homosexuellt samliv som ett symptom på människans bortvändhet från Gud, oavsett dess orsaker.

Inget försvar för den som dömer

Att Paulus ser homosexualiteten som ett symptom innebär också att vi alla är en del av samma orättfärdighet. Paulus är mycket skarp mot den som placerar syndstämpeln på andra men inte inser sitt eget behov av frälsning. Det är att se flisan i sin broders öga, men bortse från bjälken i sitt eget. Efter sin argumentation i det första kapitlet utbrister han i början av det andra: ”Därför finns det inget försvar för dig som dömer, vem du än är. Ty med din dom över andra dömer du dig själv, eftersom du handlar likadant som den du dömer.”¹⁹ Vi är alla syndare! Vi är alla beroende av evangeliets erbjudande av rättfärdiggörelse genom tro. Det är just detta Paulus vill visa med sin analys, och det är hela Romarbrevets ärende.

Så har somliga av er levt, 1 Kor 6:9-11

En annan viktig bibeltext är Första Korinthierbrevet 6:9–11. I Paulus uppräkningslista av sådana som inte ska ärva Guds rike ingår två ord för män som utövar homosexualitet, i svenskan översatt med ett enda uttryck: ”män som ligger med andra män”.²⁰ Dessa var i likhet med bland annat utomäktenskapliga förbindelser, avgudadyrkan och dryckenskap vanliga beteenden i Korinth. Paulus säger att en del av de kristna i Korinth levt så, men lämnat detta liv bakom sig sedan de mött Kristus. Två slutsatser kan vi dra av de här verserna.

Homosexuella handlingar hör inte hemma i Guds rike

Paulus är alltså tydlig med att homosexuella handlingar inte hör hemma i Guds rike. Han förutsätter och bekräftar därmed Gamla tes-

tamentets syn. I de efterföljande verserna ser vi Paulus motivering. Den kristnes sätt att leva och behandla sin kropp är inte längre en privatsak. Efter omvändelsen och dopet är hon en del av Kristi kropp. Kroppen är Andens tempel och Kristi kropp. Den får därför inte hanteras på vilket sätt som helst. Samtidigt måste det framhållas att detta inte är det enda beteende som Paulus gör upp med. Först på listan finns utomäktenskapliga förhållanden.²¹ Här omnämns också girighet och förtal!²² Sammanhanget handlar om oförmåga att klara upp tvister mellan troende. Homosexuella handlingar betraktas alltså som en synd, men en synd bland andra synder. Udden riktas på nytt mot oss alla!

Frälsning innebär förvandling

Paulus andra konstaterande är att trots att detta också varit en del av hans läsares livs-

stil så har det skett en förändring. ”Så har somliga av er levt, men ni har låtit tvätta er rena, ni har helgats och gjorts rättfärdiga genom herren Jesu Kristi namn och genom vår Guds ande.”²³ Frälsningen innebär förvandling och ett byte av livsstil. Människan är, enligt Paulus, inte dömd att fortsätta med ett orättfärdigt handlingsmönster. Vi kan alla förvandlas genom den kraft som frälsningen genom Kristus erbjuder. För den som brottas med dessa frågor kan det antingen innebära en förändrad sexuell läggning eller förmågan att leva i renhet och celibat.

Även här framförs ibland alternativa tolkningar. En del menar att Paulus text inte fördömer frivillig och ömsesidig homosexualitet utan endast prostitution eller pedofila förhållanden eller att Paulus inte kände till genuin homosexualitet och därför inte tog ställning till den. Ett av de uttryck Paulus an-

vänder har använts om prostitution – detta är dock belagt först på 500-talet. Det finns också en rad historiska exempel på andra former av homosexualitet i den grekiska kulturen, vilket gör det osannolikt att Paulus inte skulle ha kommit i kontakt med dessa företeelser.²⁴

De som har fått gåvan, Matt 19:10-12

En invändning som man ibland möter är att Jesus inte säger något i detta ämne. Det är riktigt att Jesus aldrig uttalar sig direkt om homosexualitet eller homosexuella handlingar. Men kanske finns en indirekt hänvisning i Matteusevangeliet 19:10-12.

Efter Jesu starka försvar för Guds tanke om äktenskapets ouplöslighet reagerar hans egna lärjungar: då ”är det bäst att inte gifta sig.”²⁵ Jesu svar är ganska häpnads-

väckande, sett i sitt historiska sammanhang. I ett samhälle där äktenskapet var en självklarhet för alla, bryter Jesus mönstret. Han talar om äktenskapet som en gåva som inte alla kan tillägna sig och nämner tre grupper för vilka äktenskapet inte är ett alternativ. ”Det finns sådana som är utan kön från födseln och sådana som av människor har berövats sitt kön och sådana som själva har gjort sig könlösa för himmelrikets skull. Den som kan må tillägna sig detta.”²⁶

Formuleringen ”utan kön” i Bibel 2000 ligger nära grundtextens ord,²⁷ men är svår-förståelig. Folkbibeln översätter mer lättbegripligt: ”inte kan gifta sig”. Jesus menar alltså att av olika anledningar är äktenskapet inte ett alternativ för alla människor. Det är inte osannolikt att orden syftar till en homosexuell dragning som därmed skulle vara en av orsakerna till att inte kunna gifta sig.

Framför allt visar Jesus att det är möjligt att leva ett helt och fullvärdigt mänskligt liv utan att gå in i ett äktenskap. Celibetet är ett fullvärdigt alternativ. Han förespråkar inte celibetet som ett tvång, men pekar på det som en möjlighet.

Ännu starkare blir denna uppvärdering av den ensammes ställning när vi tänker på att Jesus här också talar om sig själv. Han är en av dem som ”för himmelrikets skull” avstod från äktenskap. Ändå var han den fullkomliga människan!

En personlig berättelse

Med ett ryck vaknade jag ur min dröm.²⁸ Det var mitt i natten, rummet var mörkt och mitt inre var ett slags känslomässigt inferno. Intensiteten och blandningen av de känslor som rusade genom kropp och tanke var to-

tal. Å ena sidan ett intryck av överklighet – var detta verkligen mina känslor? Å andra sidan en känsla av att en pusselbit fallit på plats – att tonårens frustration beträffande min sexualitet och den otydliga längtan efter en man på något sätt fick en förklaring. För första gången hade jag i drömmen kysst en annan man. Och jag hade njutit av det! Nu kunde jag inte längre förneka att jag attraherades sexuellt av personer av mitt eget kön. Det var en vetskap som jag burit med mig under ett antal år, men som jag ändå hittills lyckats parera och ta mig förbi. En insikt jag hade värt mig för att konfrontera.

Jag hade växt upp i en medelstor pingstförsamling. Mina föräldrar var trogna och engagerade församlingsmedlemmar. Jag hade tidigt avgörande upplevelser med Gud och blev döpt vid elva års ålder. Redan i tonåren var jag invol-

verad i församlings- och gudstjänstliv.

Jag hade alltid velat tillhöra Gud. Genom församlingens undervisning var jag väl förtrogen med sexualmoralen i den klassiska bibelsynen. Nu befann jag mig plötsligt i ett idémässigt vakuum. Jag hade inte ändrat några övertygelser eller bekännelser. Men den längtan jag bar på stämde inte överens med den bild jag, i det kristna sammanhang där jag växt upp, fått av homosexualitet. Inte mycket hade sagts från talarstolen om homosexualitet. Men när något undantagsvis sades var det i fördömande ordalag med en förmedlad syn på homosexualitet som något avskryvärt och äckligt. I natten kände jag lust vid tanken på ett homosexuellt möte. Hur skulle jag få ihop detta? Det som enligt andra kristna var avskryvärt väckte min längtan och åtrå. Vad hade detta att säga om mitt förhållande till Gud och om mig som

moralisk varelse? Var det kristna budskapet tillämpbart för mitt liv och min längtan?

Hemligheten om min homosexualitet bar jag för mig själv i ytterligare några år. Med tiden stod det dock alltmer klart att jag behövde någon att dela mina tankar och känslor med. Någon som kunde lyssna och ge ett adekvat stöd. Gång på gång gick jag i tankarna igenom raden av äldste i min hemförsamling. Varje gång kom jag till slutet utan att finna någon som jag var redo att anförtro min berättelse. Det säger måhända inte så mycket om ledarna i min församling, men en hel del om den fruktan och rädsla för fördömande jag bar på. Det speglar även vad som sagts och vad som lämnats osagt gällande homosexualitet i församlingen.

Vad skulle komma att ske om jag berättade om de känslor jag bar på? Skulle jag få fortsätta vara aktiv i församllingslivet?

Skulle jag bli avstängd från nattvarden och kanske rentav utesluten ur församlingen? Ensamheten med frågor som dessa gav upphov till känslor av dubbelliv och förljugenhet. Detta fastän min innersta önskan var att upprätthålla en ren relation med Gud.

På omvägar kom jag efter några år i kontakt med ett nätverk som kallas Medvandrarna.²⁹ Nätverkets målsättning är att, utifrån en klassisk kristen tro, erbjuda stöd till människor som brottas med homosexualitet. I denna gemenskap fann jag goda vänner inför vilka jag kunde vara öppen med de känslor jag bar på. Jag upplevde mig bemött med respekt och kärlek. Alla jag mötte inom Medvandrarna kände till den hemlighet jag bar på. Det främsta i våra möten var en uppmuntran till att fortsätta livet i Jesu efterföljd och bekräftelsen av barnskapet i Gud. När jag i dag ser i backspegeln förstår jag inte hur

jag skulle ha bevarat tron utan gemenskapen och stödet inom Medvandrarna.

Det har ibland sagts mig att jag inte bör benämna mig som homosexuell. Att benämmandet skulle befästa det oönskade. För mig har det dock varit viktigt att få definiera mig själv och de känslor jag bär. Något jag tror är viktigt för alla människor. Inom Medvandrarna har jag fått ett gott stöd i att fokusera på min sanna och viktigaste identitet som varande Guds barn, frälst av nåd. När det sedan har handlat om min sexualitet och den längtan jag bär har jag haft friheten – och ansvaret – att klä mina upplevelser och känslor med egna ord.

Guds ord säger att sanningen frigör. För mig har det legat mycket befrielse och upprättelse i att sätta ord på min längtan och i den bekräftelse jag mött då jag delat med mig av dessa insikter. Jag tror också att sö-

kandet efter de personliga orden och formuleringarna har hjälpt mig att ta ansvar för mitt liv och mitt sätt att hantera min längtan. Det som förblir namnlöst är lättare att hålla dolt.

Processen av att sätta ord på min längtan har gett mig verktyg för att hantera den sorg som min längtan fört med sig. Sorg över förluster och trasighet, annorlundaskap och ensamhet. De som tydligast varnar för att sätta ord på känslorna och att klä dem i termer av homosexualitet, visar sig ofta vara de som talar om homo- respektive heterosexuallitet såsom onormalt respektive normalt. Jag kan förstå resonemanget och håller ur en teologisk synvinkel med. Men min upplevelse och erfarenhet är att denna uppdelning och gränsdragning blir stigmatiserande och bygger murar istället för att öppna för läkande och uppbyggande relationer. Uppdelningen

syns för mig irrelevant utifrån att frågan om homosexualitet på ett så tydligt sätt visar att vi alla är trasiga av syndens konsekvenser.

Min brustenhet ligger i att inriktningen för min sexuella attraktion är riktad mot personer av mitt eget kön. Den som upplever behov av att dra tydliga gränser mellan normalt och onormalt bär kanske i sin tur en brustenhet som medför svårigheter att våga möta det okända – ett svaghetens behov av identitetsstärkande spegling från en enhetlig och likriktad omgivning som på många sätt blir till ett förlamande gift i församlingskroppen. Man söker efter trygghet genom att bygga murar och distansera sig från det okända. Ett sådant agerande syns lika lite som homosexuell utlevelse följa tanken för hur relationerna inom församlingen ska se ut.

I Medvandrarerna har vi alltid mötts med utgångspunkten att vi alla är människor med

sår och behov, och samtidigt människor med gudagiven potential. Våra sår må ligga på olika områden i våra liv, men också just därför kan vi möta varandras behov och bära varandras bördor.

Ofta får jag frågan om jag söker en förändrad inriktning av min sexualitet. Ett helande. I vissa fall kan jag uppleva signaler om att en sådan strävan skulle utgöra tecknet på andlighet eller hängivenhet. Att det är något som starkt förväntas av mig. För mig har sexualiteten eller den längtan jag bär på aldrig framstått som frälsningsavgörande.

Jag tror fullt och fast att Guds vilja är att jag avstår från homosexuellt samliv. Lika fullt ser jag mig som älskad och varande Guds barn, oavsett vilket kön jag attraheras av sexuellt. Min tro säger mig att Gud är allsmäktig. Det måste innefatta att Gud även förmår förändra min sexualitetsinriktning.

Min tro säger mig också att Gud är suverän och inte låter sig styras av människor. Hans vägar och råd övergår mitt förstånd. Jag får acceptera att jag inte förstår alla Guds handlingar eller uteblivna ingripanden. Frågan om inriktningen för den attraktion jag upplever har jag lagt i Guds händer. Det är upp till Honom att förändra eller att låta mina känslor förbli vad de är. Jag får tacka för att jag fått ta del av det största undret av alla, frälsningen genom Jesus Kristus.

Kristi kropp i en trasig värld

Hur tillämpar då församlingen Bibelns perspektiv i mötet med homosexualiteten som fenomen och framför allt i mötet med den enskilde homosexuelle? Finns det fler nyanser än det villkorlösa accepterandet och det obarmhärtiga fördömandet? Hur kan

församlingen vara Kristi kropp i mötet med trasigheten i världen? Hur förmedlar den hopp till den enskilda människan?

En noggrann genomgång av de bibliska texterna kan knappast ge något annat resultat än ett konstaterande att Bibeln tar avstånd från homosexuella handlingar.³⁰ Enligt Första Moseboken är sexualiteten skapad av Gud och dess miljö det livslånga äktenskapet mellan man och kvinna. När Gamla testamentet nämner homosexuella handlingar är det med ett entydigt avståndstagande. Paulus lyfter i Romarbrevet fram det homosexuella samlivet som ett symptom på människornas orättfärdighet och behov av Guds frälsning. I Första Korinthierbrevet räknar han upp homosexuella handlingar bland dem som inte hör hemma i Guds rike och som exempel på sådant som de troende i Korinth ägnat sig åt, men lämnat i mötet

med Kristus.³¹

En kristen församling som präglas av respekt för Bibeln som Guds ord kan knappast ge andra besked än dessa till sin samtid. Bibeln beskriver homosexuella handlingar som synd. Oavsett vad som är politiskt korrekt i en viss tid är det ingen verklig hjälp till enskilda människor att ge andra svar än de som den kristna trons källor ger och som kyrkans tradition, alltid och överallt, tolkat i samma riktning.

Men det måste alltid framhållas att när Bibeln talar om homosexuella handlingar som synd, säger den samtidigt att vi alla är syndare. Romarbrevet lyfter fram homosexualitet som ett symptom på den bortvändhet från Gud som vi alla lever i. ”Alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud ...”³² Första Korinthierbrevet nämner ”män som ligger med andra män” vid sidan av till

exempel ovettiga och själviska. Homosexuella handlingar är alltså inte unika. De är laster bland andra laster, synder bland andra synder. Den kristna församlingen ska inte försvara dessa, men inte heller brännmärka dem framför andra.

Vi är alla syndare. Vi är alla beroende av Guds nåd och Kristi försoning för vår frälsning. Församlingen är ett hem för alla dem som upptäckt sin svaghet och sökt hjälp för den. Församlingen som Kristi kropp måste därför stå upp mot homofobi, diskriminering och nedvärdering och istället vara en öppen miljö för sårbara människor. En plats där det finns utrymme och upprättelse för alla människor och alla slag av svaghet.

Andlig vägledning

Den kristna församlingen är kallad att möta

den enskilda människan i själavård och andlig vägledning. Hur möter vi den människa som attraheras av det egna könet? Med vilken attityd förkunnar vi om homosexualitet och hur bemöter vi människor i samtal? Hur förmedlar vi hopp till den som kanske upplever sin situation som hopplös?

En grundläggande distinktion som är viktig att framhålla är den mellan *läggning* och *handling*, mellan *frestelse* och *synd*. Att sexuellt attraheras av personer av samma kön är ingen synd. En bibliskt präglad syn på människan förklarar detta som en följd av den grundskada som kännetecknar de mänskliga villkoren sedan syndafallet. Syndens skada drabbar människor olika. Livsförhållanden, hälsa, temperament och sexuell attraktion är inte alltid sådant vi råder över. Den enskilda människan är däremot ansvarig för sina handlingar. Vi är inte vil-

jelösa offer utan myndiga individer som utmanas att leva i trohet mot Guds vilja.

En frågeställning som ofta diskuteras är om homosexualitet är en medfödd läggning eller om den beror på uppväxt och social miljö. Finns det en genetiskt betingad homosexualitet? Den vetenskapliga expertisen har ännu inte kommit till en gemensam slutsats. Någon bred samsyn finns inte. Det finns därför ingen anledning att med bestämdhet ta ställning för den ena eller den andra förklaringen. Hur viktig frågeställningen än kan uppfattas av den enskilde är den ändå inte avgörande ur bibliskt eller teologiskt perspektiv. Ur detta perspektiv är homosexualiteten en följd av syndafallet oavsett förklaringsmodell.

Syndafallets trasighet drabbar hela skapelsen och får återverkningar på både arv och miljö. De bibliska texterna resonerar

heller aldrig om homosexualitet som en identitet. Det är istället handlingarna som står i centrum.

I mötet med den enskilda människa som brottas med sin sexuella identitet finns det därför all anledning att peka på att hon, likaväl som alla andra, är skapad till Guds avbild och djupt älskad av Gud. Vi har alla rätt att ta till oss Psaltarens ord om att Gud vävde oss i moderlivet och skrev upp våra dagar i sin bok, att vi är en förunderlig Guds skapelse.³³ Grundläggande är en Guds bejakelse av sin skapelse. Det finns ingen biblisk grund till att känna sig fördömd av Gud på grund av homosexuella frestelser.

När misslyckandet ändå har skett, när individen gett efter för homosexuella impulser och upplever skuld över sina handlingar, ligger befrielsen inte i att förneka syndens allvar, utan i att peka på försoningens och för-

låtelsens verklighet. Kristi försoning täcker över varje synd och orättfärdighet för den som uppriktigt söker hans förlåtelse. Bikt och avlösning är verksamma redskap i den kristna själavårdens tjänst. Men väsentligt är också att ha en förtroendefull relation, någon att vara ansvarig inför, som stöd att kunna leva i renhet och lärjungaskap.

Kan en homosexuell läggning förändras? Finns det en möjlighet att den homosexuelle istället kan attraheras av motsatt kön, kanske ingå äktenskap? Paulus talar mycket tydligt om att en del av de troende i Korinth levt i homosexuella förhållanden, men, säger han, ”ni har låtit tvätta er rena, ni har helgats och gjorts rättfärdiga genom herren Jesu Kristi namn och genom vår Guds ande.”³⁴ Det är uppenbart att omvändelsen också inneburit en radikalt förändrad livsstil. Det är sannolikt att detta också inne-

bar att en del av dem förändrats i fråga om sexuell läggning.

Den samtida kristna erfarenheten kan också ge många vittnesbörd om människor som genom en process av inre helande förändrats i fråga om sexuell attraktion – en del av dem har så småningom även bildat familj.³⁵ Samtidigt är det viktigt att hålla det bibliska gudsrikesperspektivet aktuellt. Guds rike har kommit genom Jesus och Guds vilja sker på jorden, men ännu inte på ett fullkomligt sätt. Jesus uppmanade oss att be om att Guds rike ska komma. Vi lever i spänningen mellan redan nu och ännu inte. Därför kan vi få erfara ”nedslag” av det himmelska i form av helande och upprättelse på många områden i livet. Men Guds rike har ännu inte kommit i sin fulländning. Ännu får vi ofta leva i väntan på det som ska komma.

Att till varje individ garantera en förändrad sexuell läggning som följd av omvändelsen och förbönen verkar därför vara att gå utöver det mandat som Jesus har gett oss. Lika lite kan vi garantera att ingen kristen drabbas av sjukdom eller på annat sätt påverkas av skapelsens brustenhet.

Ett livsval som alltför sällan lyfts fram i protestantisk kristenhet är celibatet. I den tidiga kyrkan växte det fram kommitteter för män och kvinnor som valt att leva i celibat. Dessa grundade sin livsstil bland annat på Paulus instruktioner i Första Korinthierbrevet 7. Jesus talar, som vi har sett, om att alla inte fått gåvan att leva i äktenskap.³⁶ Han nämner både medfödda och förvärvade orsaker. Han lyfter också fram möjligheten att för himmelrikets skull avstå från äktenskap. Genom sitt eget exempel visar Jesus att ett fullödigt mänskligt liv är möjligt att

leva utan sexuellt samliv eller äktenskap.

Jesu ord är en utmaning mot likriktningen både i det sekulariserade västerländska samhället och i den kristna kulturen. Alla är inte kallade att leva i äktenskap och familj. Det finns fler sätt att förkroppsliga äkta mänsklig närhet och samhörighet än genom sexuell gemenskap och familjeliv. I andra delar av kristenheten är detta tydligare uttryckt genom klosterliv och kommitteter. Men också i protestantisk miljö har många avstått från äktenskap och familj när det inte funnits någon som kunnat dela både tro och kallelse.

Det är tid att på nytt lyfta fram dessa exempel som goda förebilder. Vi behöver miljöer där människor som väljer att avstå från äktenskap för Guds rikets skull får stöd för sin kallelse. Den kristna undervisningen måste peka på att ett liv i celibat inte behö-

ver vara ett andrahandsval, utan ett djupt meningsfullt förverkligande av en kristen kallelse.

Jesus, som var den sanna människan, visar både med sina ord och med sitt exempel att ett genuint mänskligt liv kan förverkligas av den som lever ensam. Celibatet bör framhållas som en möjlig väg, en kallelse för både personer med homosexuell och med heterosexuell läggning.³⁷

Noter

- 1 Rationalismen, med rötter i upplysningstiden, hade en sluten världsbild. Endast det som kunde förstås med förnuftet och förklaras med naturens lagar fanns. Postmodernismen är en filosofisk riktning som växte fram under andra hälften av 1900-talet. Den är värderelativistisk, dvs. vill inte acceptera någon absolut sanning som gäller för alla.
- 2 Johannesevangeliet 1:18
- 3 Andra Timotheosbrevet 3:16–1
- 4 Aulen, Gustaf, *Kristen tro i föränderlighetens värld*
- 5 Romarbrevet 11:22, Johannesevangeliet 3:16–17
- 6 Johannesevangeliet 1:14
- 7 Hebreerbrevet 2:8
- 8 Romarbrevet 8:24–25
- 9 Romarbrevet 12:2
- 10 Tredje Moseboken 18:22; 20:13
- 11 Hesekiel menar dock att deras synd också var att de inte hjälpte de fattiga, Hesekiel 16:49
- 12 Den tredje är 1 Timotheosbrevet 1:10, som i likhet med 1 Korinthierbrevet 6:9 räknar upp ”män som ligger med andra män” i en katalog av laster.
- 13 Första Moseboken 1:27
- 14 Första Moseboken 2:23
- 15 Första Moseboken 2:24, citerad i bl.a. Matteusevangeliet 19:5 och Efesierbrevet 5:31
- 16 Första Moseboken 1:28
- 17 Detta innebär inte ett principiellt avståndstagande från barnbegränsning. En del par kan av medicinska skäl inte ta emot barn. Inget par kan bara ta emot ett obegränsat antal barn, men ändå finns i grunden ett bejakande av att den sexuella gemenskapen resulterar i en ny generation.
- 18 Romarbrevet 1:16–17
- 19 Romarbrevet 2:1–2
- 20 De grekiska uttrycken är *malakoi*, ett slanguttryck för den ”passiva” parten i en homosexuell relation, och *arsenokoitai*, som ordagrant betyder ”manlig sängkamrat” och kan antas vara härlett ur den grekiska översättningen av 3 Moseboken 18:22. Det senare ordet återfinns också i 1 Timotheosbrevet 1:10.
- 21 *Otukt* i Bibel 2000. Grundtextens ord är *pornoi*.
- 22 Jämför Svenska Folkbibelns översättning av texten.

- 23 Första Korinthierbrevet 6:11
- 24 Se Chrys C. Caragounis: *Homoerotik*, XP-media, s. 200
- 25 Matteusevangeliet 19:10
- 26 Matteusevangeliet 19:12
- 27 Grekiskans *eunocho*.
- 28 Följande avsnitt är en personlig berättelse av en svensk man född på 1970-talet.
- 29 Medvandrararnas hemsida finns på www.medvand-rarna.se
- 30 För en noggrannare exegetisk genomgång av de bibliska texterna se Richard B. Hays kapitel En vision för kristen etik, i antologin *Den hemlösa sexualiteten*, Libris.
- 31 De alternativa tolkningar till ovanstående bibel-texter som vuxit fram de senaste decennierna prövas seriöst av Gunnar Samuelsson, doktorand vid Göteborgs universitet, i en uppsats i Nya testamentets exegetik vid Göteborgs universitet, *Homosexualitet i NT* 990528.
- 32 Romarbrevet 3:23
- 33 Psaltaren 139
- 34 Första Korinthierbrevet 6:11
- 35 Se t.ex. Olof Djurfeldt, *Försvara äktenskapet*, s. 187–188
- 36 Matteusevangeliet 19:10–12
- 37 Matteusevangeliet 19:11–12